

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Torstai 11.3.2021 klo 9.30—11.15

Läsnä

puheenjohtaja Anne Kalmari kesk
varapuheenjohtaja Ritva Elomaa ps
jäsen Markku Eestilä kok
jäsen Seppo Eskelinen sd
jäsen Satu Hassi vihr
jäsen Janne Heikkinen kok
jäsen Mikko Kärnä kesk
jäsen Mikko Lundén ps
jäsen Sari Multala kok
jäsen Jari Myllykoski vas
jäsen Anders Norrback r
jäsen Jenni Pitko vihr
jäsen Piritta Rantanen sd
jäsen Peter Östman kd
varajäsen Lulu Ranne ps (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9)

Sihteerit

valiokuntaneuvos Carl Selenius
valiokuntaneuvos Tuire Taina

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 15 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Valtioneuvoston selonteko EU-politiikasta

Valtioneuvoston selonteko VNS 7/2020 vp
Asiantuntijalausunto VNS 7/2020 vp MmV 05.03.2021 Euroopan parlamentin jäsen Ville Niinistö, Euroopan parlamentti Asiantuntijalausunto A 3

Merkittiin tiedoksi, että seuraava asiantuntija on kuultu epävirallisessa etäkokouksessa 5.3.2021:

Valiokunnassa oli kuultavana:

Pöytäkirja MmVP 9/2021 vp

- Euroopan parlamentin jäsen Ville Niinistö, Euroopan parlamentti, liite

4. Maa- ja metsätalousvaliokunnan toimialalla vireillä olevat asiat EU:ssa

Valiokunnan oma asia O 2/2021 vp

Asiantuntijalausunto O 2/2021 vp MmV 11.03.2021 maatalousneuvos Kari Valonen, maa- ja metsätalousministeriö Asiantuntijalausunto A 4

Merkittiin tiedoksi, että seuraava asiantuntija on kuultu epävirallisessa etäkokouksessa 5.3.2021:

Valiokunnassa oli kuultavana:

- maatalousneuvos Kari Valonen, maa- ja metsätalousministeriö, liite

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ruokahallinnon tietovarannosta sekä siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 262/2020 vp

Asiantuntijalausunto HE 262/2020 vp MmV 05.03.2021 lainsäädäntöneuvos Johanna Wallius, maa- ja metsätalousministeriö Asiantuntijalausunto A 5

Asiantuntijalausunto HE 262/2020 vp MmV 05.03.2021 yksikönjohtaja Tiina Lapveteläinen, Ruokavirasto Asiantuntijalausunto B 5

Asiantuntijalausunto HE 262/2020 vp MmV 05.03.2021 tutkuspäällikkö Juha Lappalainen, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry Asiantuntijalausunto C 5

Asiantuntijalausunto HE 262/2020 vp MmV 05.03.2021 oikeusministeriö Asiantuntijalausunto D 5

Asiantuntijalausunto HE 262/2020 vp MmV 05.03.2021 valtiovarainministeriö Asiantuntijalausunto E 5

Asiantuntijalausunto HE 262/2020 vp MmV 05.03.2021 Maanmittauslaitos Asiantuntijalausunto F 5

Asiantuntijalausunto HE 262/2020 vp MmV 05.03.2021 Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Asiantuntijalausunto G 5

Asiantuntijalausunto HE 262/2020 vp MmV 05.03.2021 Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC ry Asiantuntijalausunto H 5

Asia on saapunut maa- ja metsätalousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Merkittiin tiedoksi, että seuraavat asiantuntijat on kuultu epävirallisessa etäkokouksessa 5.3.2021:

Valiokunnassa olivat kuultavina:

- lainsäädäntöneuvos Johanna Wallius, maa- ja metsätalousministeriö, liite

- neuvotteleva virkamies Mirja Kiviranta, maa- ja metsätalousministeriö

- yksikönjohtaja Tiina Lapveteläinen, Ruokavirasto, liite

- tutkuspäällikkö Juha Lappalainen, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, liite

Valiokuntaan ovat saapuneet kirjalliset lausunnot:

Pöytäkirja MmVP 9/2021 vp

- oikeusministeriö, liite
- valtiovarainministeriö, liite
- Maanmittauslaitos, liite
- Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, liite
- Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC ry, liite

Valiokuntaan on saapunut ilmoitus, ei lausuttavaa:

- Luonnonvarakeskus

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kalastuslain 88 §:n muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 20/2021 vp

Asiantuntijalausunto HE 20/2021 vp MmV 09.03.2021 neuvotteleva virkamies Orian Bondestam, maa- ja metsätalousministeriö Asiantuntijalausunto A 6

Asiantuntijalausunto HE 20/2021 vp MmV 09.03.2021 tutkija Ari Leskelä, Luonnonvarakeskus Asiantuntijalausunto B 6

Asiantuntijalausunto HE 20/2021 vp MmV 09.03.2021 toimitusjohtaja Kim Jordas, Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry Asiantuntijalausunto C 6

Asiantuntijalausunto HE 20/2021 vp MmV 09.03.2021 toiminnanjohtaja Vesa Karttunen, Kalatalouden Keskusliitto Asiantuntijalausunto D 6

Asiantuntijalausunto HE 20/2021 vp MmV 11.03.2021 Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Asiantuntijalausunto E 6

Asiantuntijalausunto HE 20/2021 vp MmV 09.03.2021 Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry Asiantuntijalausunto F 6

Asiantuntijalausunto HE 20/2021 vp MmV 09.03.2021 Suomen luonnonsuojeluliitto ry Asiantuntijalausunto G 6

Asiantuntijalausunto HE 20/2021 vp MmV 09.03.2021 WWF Suomi Asiantuntijalausunto H 6

Ennakkokäsittely

Merkittiin tiedoksi, että seuraavat asiantuntijat on kuultu epävirallisessa etäkokouksessa 9.3.2021:

Valiokunnassa olivat kuultavina:

- neuvotteleva virkamies Orian Bondestam, maa- ja metsätalousministeriö, liite
- tutkija Ari Leskelä, Luonnonvarakeskus, liite
- toimitusjohtaja Kim Jordas, Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry, liite
- toiminnanjohtaja Vesa Karttunen, Kalatalouden Keskusliitto, liite

Valiokuntaan ovat saapuneet kirjalliset lausunnot:

- Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, liite
- Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry, liite
- Suomen luonnonsuojeluliitto ry, liite
- WWF Suomi, liite

Pöytäkirja MmVP 9/2021 vp

Valiokuntaan on saapunut ilmoitus, ei lausuttavaa:
- oikeusministeriö

7. Vesi on meidän - kansalaisaloite vesihuollon yksityistämisen estämiseksi

Kansalaisaloite KAA 2/2020 vp
Asiantuntijalausunto KAA 2/2020 vp MmV 09.03.2021 neuvotteleva virkamies Katri Saukkonen, maa- ja metsätalousministeriö Asiantuntijalausunto A 7

Merkittiin tiedoksi, että seuraava asiantuntija on kuultu epävirallisessa etäkokouksessa 9.3.2021:

Valiokunnassa oli kuultavana:
- neuvotteleva virkamies Katri Saukkonen, maa- ja metsätalousministeriö, liite

8. Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto: Yhteisen maatalouspolitiikan strategisia suunnitelmia koskevat suositukset jäsenvaltioille

Valtioneuvoston E-selvitys E 7/2021 vp
Asiantuntijalausunto E 7/2021 vp MmV 11.03.2021 puheenjohtaja Markku Ollikainen, Suomen ilmastopaneeli Asiantuntijalausunto A 8

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:
- puheenjohtaja Markku Ollikainen, Suomen ilmastopaneeli, liite

9. Hallituksen esitys eduskunnalle elintarvikelaiksi ja laiksi sakon täytöntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 3/2021 vp
Valiokunnan lausunto TaVL 5/2021 vp
Valiokunnan mietintöluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle elintarvikelaiksi ja laiksi sakon täytöntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta A 9

Talousvaliokunnan lausunto TaVL 5/2021 vp on saapunut valiokuntaan.

Sihteeri esitteli mietintöluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen muutettuna.

Perustelujen 3. kappaleen toisen virkkeen loppuosa poistettiin. Virke päättyy sanaan ”vaatimukset”.

4. kappaleen viimeistä virkettä jatkettiin seuraavasti: tarvetta ”ja valvontaa tulee yhtenäistää”.

5. kappaleen viimeisessä virkkeessä oleva sana ”ehdotetaan” muutettiin sanaksi ”poistetaan” ja virkkeen loppuosa poistettiin. Virke päättyy sanaan ”sellaisenaan”.

Pöytäkirja MmVP 9/2021 vp

9. kappaleen ensimmäistä virkettä jatkettiin seuraavasti: verkkosivuilla ”ja yrityksessä näkyvällä paikalla”.

12. kappaleen neljättä virkettä jatkettiin seuraavasti: markkinoitavista ”ja myös niissä alkuperämerkinnät ovat välttämättömiä”.

12. kappaleen viimeinen virke muutettiin seuraavasti: ”Nyt alkuperästä esitetään mm. harhaanjohtavia mielikuvia esimerkiksi kansallissymboleja käyttäen”.

Lisättiin uusi 12 a kappale seuraavasti: ”Valiokunta edellyttää, että maa- ja metsätalousministeriö tiukentaa elintarvikkeiden merkitsemisvaatimuksia, jotka koskevat alkuperämerkintöjä, ja tehostaa valvontaa sekä sanktioita valiokunnan mietinnössä esitetyn mukaisesti ja tuo tarvittavat säädösmuutokset eduskunnan käsiteltäväksi vuoden 2022 aikana. Suomen on haettava poikkeamista EU-lainsäädännöstä mikäli säädösten muuttaminen ei muutoin ole mahdollista.” (Lausumaehdotus 1)

13. kappaleen viimeinen virke jaettiin kahtia ja sitä muutettiin seuraavasti: ”Valiokunta korostaa, että elintarvikkeiden alkuperäväärennökset ovat osa ruokaketjun petoksellista toimintaa ja myös niissä alkuperämerkintävääntämisen totuudenmukaisuutta rikotaan. Niihin puuttumiseen tarvitaan tehokkaampia viranomaistoimia sekä rangaistuksia.”

15. kappaleen viimeinen virke muutettiin seuraavasti: ”Valiokunta pitää välttämättömänä, että Suomi osallistuu aktiivisesti aloitteen käsittelyyn ja vaatii alkuperämerkintöjen saamista kattavimmiksi ja väärinkäytösten estämiseksi.”

16. kappaleen kolmannen ja neljännen virkkeen väliin lisättiin uusi virke seuraavasti: ”Alueellisesti kohdennettu lampaiden pienimuotoinen teurastus ja suoramyynti on mahdollistettava.”

16. kappaleen viimeinen virke muutettiin seuraavasti: ”Lisäksi valiokunta pitää tältäkin osin välttämättömänä, että Suomi toimii aloitteellisesti EU-lainsäädännön muuttamiseksi siten, että pienteurastamojen toimintaedellytyksiä ja lihan lähijalostuksen (ml. nautojen laidunteurastus) parannetaan. Ante mortem -tarkastusten suorittamista digitaalisilla menetelmillä tulee laajentaa ja eläinlääkäreiden tarkastusoikeudet on säilytettävä ennallaan.”

Lisättiin uusi 16 a kappale seuraavasti: ”Valiokunta edellyttää, että maa- ja metsätalousministeriö helpottaa ja parantaa pienteurastamojen toimintaedellytyksiä sekä tilateurastusta valiokunnan mietinnössä esitetyn mukaisesti ja tuo tarvittavat säädösmuutokset eduskunnan käsiteltäväksi vuoden 2022 aikana. Suomen on haettava poikkeamista EU-lainsäädännöstä mikäli säädösten muuttaminen ei muutoin ole mahdollista.” (Lausumaehdotus 2)

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

Pöytäkirja MmVP 9/2021 vp

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi maatalouden rakennetuista annetun lain 18 §:n sekä porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain 41 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 8/2021 vp

Valiokunnan mietintöluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi maatalouden rakennetuista annetun lain 18 §:n sekä porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain 41 §:n muuttamisesta A 10

Sihteeri esitteli mietintöluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen sellaisenaan.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

11. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain ja yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain 20 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 256/2020 vp

Valiokunnan mietintöluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain ja yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain 20 §:n muuttamisesta A 11

Sihteeri esitteli mietintöluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen muutettuna.

Perustelujen 5. kappaleen kolmannen ja neljännen virkkeen väliin lisättiin uusi virke seuraavasti:

”Hallitus on varannut miljoonan euron rahoituksen avustuksiin kalatalousalan yrityksille vajaasti hyödynnettyjen kotimaisten kalojen käytön lisäämiseksi.”

7. kappaleen viimeinen virke muutettiin seuraavasti:

”Valiokunta edellyttääkin hallituksen toimivan siten, että yhtenäiset vaatimukset saadaan koskemaan kaikkia Itämerellä toimivia kaupallisia kalastajia mahdollisimman nopeassa aikataulussa.”

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Pöytäkirja MmVP 9/2021 vp

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

12. Muut asiat

-

13. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on perjantaina 12.3.2021 klo 9.00 (epävirallinen etäkokous).

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Carl Selenius

Valiokuntaneuvos Tuire Taina